

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Megyei telefonhálózat.

Aki a közgazdaság bármely ágazatában működik, az legjobban tudja méltányolni mindazokat az óriási haladásokat, a melyeket a legújabb technikai vívmányoknak köszönünk és el fogja ismerni, hogy azok nélkül ma már nem is vehetjük fel a létfenntartásért való nehéz küzdelmet.

Elmult az az idő, amikor gazdáink terméstük feleslegét vermekbe elásva gondtalanul várták, hogy mire jő a kikelet, addigára szép lassan felbontogatják az éléskamrákat és busás kamatozással értékesítik verejtékes munkálkodásuk megmaradt gyümölcsét.

A mai kor más igényekkel lép föl és a fenntartás lehetőségét egészen más feltételekhez szabja: egyenesen megparancsolja annak, a ki a közgazdasági harcban érvényesülni akar, hogy igénybe vegye mindazokat az eszközöket, a melyeket a modern technika részére feltalált.

Nem akarjuk fejtegetéseinket tulajdonosok részletezni, csak maradjunk meg gazdasági életünk azon faktora mellett, a mely dominál e megyében

és annak — úgy mondhatjuk — a külföld előtt is ismeretes jellegét megadja: a földmivelő osztálynál.

Az sem lehet feladatunk, hogy a gazdát okszerű művelésre tanítsuk, hisz erre a célra elég tankönyvek és tapasztalati ismeretek állanak rendelkezésre, csak azok célszerű terjesztéséről kellene gondoskodni, mi csak a nyert termények mikénti értékesítéséről akarunk szólni és ez nem kevesebb befolyással van a gazda jólétére, mint a terméshozam gyarapítására kieszt és sikerrel kipróbált sokféle módzatok.

Ha meggondoljuk, hogy például a buzaárak az elmúlt decenniumban 7 és 14 frt között variáltak, akkor senki sem fog elzárkózni azon igazság elől, hogy a terméshozam variációit mennyire ellensúlyozhatja annak ok- és időszzerű értékesítése.

Először ki kell tanítani a gazdát arra, hogy az áralakulásra ma a világprodukción helyes megismerése az egyedüli mérvpont és azért feltétlenül szükséges, hogy ezeket az adatokat népszerű ismertetések keretében rendszeresen és

rövid uton hozzuk a gazdaközönség tudomására.

Ámde e tekintetben eszközeink oly primitívek, hogy bátran mondhatjuk, mögötte vagyunk még a legsötétebb Afrikának is.

E ennek illusztrálására csak egy példát akarunk felhozni. A megye székhelyéről körülbelül 10 kilométer távolságban lévő, csupa földmivesből álló Csonoplya községgel nincs távirati összeköttetésünk; a levelet pedig, amelyet itt d. e. 11 óra után feladunk, csak harmadnap reggel érkezik a címzetthez, nem szégyenletes állapot ez?

Ezen az anomálián csak egy eszköz segíthet, a mivel a modern technika megáldott és ez a telefon.

A telefon talán az egyedüli a legújabb találmányok között, a mely legközelebb áll ahhoz, hogy tökéletesnek mondhatjuk, mert ha innen Zomborból közvetlenül érintkezhetünk Fiumével, Prágával, avagy a 900 kilométer távolságban fekvő Bregenzzel, akkor e téren fokozottabb igényeink már nem lehetnek.

Torontál vármegyének az érdeme,

A BÁCSCA tárcája.

A pacséri lány.

1882.

Bármily cifra a pesti nő,
Nem kell az én szívemnek ő.
Bűszke, hű mégis silány.
Hej különb a pacséri lány!

Sötét éj — vagy fényes napon
Szívem szavát ha hallgatom.
Vigan kezdem én egyaránt
Dicsérni a pacséri lányt.

Arca hajnal, szeme csillog,
Benne az üdvösség csillog.
Liliomszál mind valabány,
Nincs szebb, mint a pacséri lány.

Fény támad ott, hol megjelen,
Az erkölce szeplőtelen.
Becsületébe sincs hiány,
Nincs jobb, mint a pacséri lány.

Bár zug a vész s távol a part,
Jóban, rosszban híven kitart.

A szive nyílt, nem egy talány,
Nincs hübb, mint a pacséri lány.

Azért éjjel vagy szép napon
Szívem szavát ha hallgatom,
Amíg sorsom hulláma bány
Szerelmem a pacséri lány.

Övé szívem, övé kezem,
Ha kimondom, nem vétkezem:
Testem, lelkem mást nem kíván.
Gyere hozzám pacséri lány!!

Kajabusz.

Ő hozzá ment.

— A „Bácska“ eredeti tárcája. —

Irta: Huber Irma.

Sötét lefüggönyözött szobában feküdt a beteg. A tündöklő napnak csak egy karesu sugara hatolhatott be a függöny mellett, mely enyelegve esőkolta szenvedőnek fehér karjait, mintegy sejtve, hogy ezek utolsó esőkjai lesznek a szép karon.

Fiatalt alig 20 éves leány feküdt az ágyban, halvány arcát, melyet gyönyörű sötét haj övezett, mélyen betemette a párnák közé s

csak a néha felhallható zokogás sejtette, hogy nem alszik.

Az ajtó halkán nyílt ki s azon egy ötven évesnek látszó magas férfiú lépett be. Egész lényéről a fájdalom és levertség tükröződött vissza.

Nesztelenül közeledett leánya ágyához és azon gyengéd szeretettel, melylyel az atya egyetlen gyermekén csügghet, megsimogatta annak lázas homlokát.

„Irma!“

A leány feléje fordította szenvedő szép arcát azokkal a mélységes barna szemekkel kérdőleg nézett atyjára.

„Hogy érzed magad egyetlenem?“

„Jól édes atyám, már nem fogok sokáig szenvedni.“

Oly fájdalmasan és lemondással mondta ezt, hogy az atya megrendült. Lázas izgatottság vett rajta erőt, a vér szívéhez tódult s képzeletében a mult édes bus emlékei gyorsan tüntek fel. Látta leányát boldogan, kedvesének karján enyelegve, tréfálkodva. Oh mint örült az ő, lelke, midőn az ifju párt így láthatta s most az egyik a sirban és a másik nem mesz-

hogy legelőször fogta fel Edison találmányának nagy horderejét a közgazdaság terén és vagy 12 esztendő előtt házilag rendezte be az összes községekbe, sőt még a szállásokra is anélkül, hogy az adózó polgárokat érzékenyen megterhelte volna, de gondoskodott arról is, hogy az a csekély áldozat, a melyet a lakosságtól követelt, hatványozott mértékben visszatérüljön.

Torontál megyének legkisebb falujában is ma a világpiac és a bennünket legközelebb érintő budapesti gabonapiac napi árai már a délutáni órákban ismeretesebbek és így a gazda mindig felhasználhatja a kiváló legkedvezőbb konjunkturát, míg Magyarhon Kánaánjának nevezett, Bácsország lakossága csak akkor vehet tudomást arról, hogy a világpiacon mi történik, a mikor az már a tegnapi, a mikor már hiába üti a nyomát annak, a mi — volt.

És azért nagy örömmel üdvözöljük azt a mozgalmat, a mely nálunk a megyei telefonhálózat felállítása érdekében megindult.

Nem tartozik e sorok írójára, hogy rámutasson még azokra az óriási előnyökre, a melyek a telefon felállításából a közigazgatásra is várnak, hanem ha fontolóra vesszük, hogy ez az intézmény mily csekély áldozatokat követel és milyen rövid idő alatt létesíthető, akkor megkövetelhetjük e gazdag megye intéző köreitől, hogy ezt a dolgot ne csak tanulmányozzák, de mihamarabb létesítsék is!

Bárány Zsiga.

Az egyházi zene a zombori szabad lyceumban.

© Városunkban még eddig nem volt oly élvezetes és minden tekintetben művészi színvonalon álló előadás, mint a minőnek a

szabad lyceum vasárnapi előadása ígérkezik. Kiváló szakerek közreműködésével az ósrégi egyházi zene kerül bemutatásra. Már maga a cím is azt mutatja, hogy oly élvezetben lesz részünk, aminő csak ritkán jut osztályrészül. Kersch Mihály szabadkai hitoktatót, a zenevilágban kitűnő hirnévnek örvendő lelkész nyerte meg az egyesület arra, hogy a régi egyházi zenéről az előadást megtartsa. A program, melyet alább teljes részleteiben közlünk oly kiváló pontokat tartalmaz, hogy szinte felesleges azokhoz bővebb kommentárt fűzni. Benne van mind az, ami művészi élvezetet képes nyújtani, ennekfolytán közönségünknek egy oly délutánu nyilik kilátása, amely hasznos, élvezetes és minden tekintetben művészi szép.

Az előadás zenei része 7 számból áll. E 7 számból hármát a zombori kaszinó egyleti dalárda, ez a kitűnő erőkből és magas művészi színvonalon álló énekkar vállalt magára. Nagyon szép és minden tekintetben érdemes vállalkozás volt ez, mert csak így valósulhatott meg a lyceum egyesület az a nem mindennapi vállalkozása, hogy a régi idők nagy egyházi zeneköltőinek hatalmas alkotásait nekünk, a közönségnek bemutatassa. A zombori dalárda és a dalárda tevékeny és jeles elnöke Pribil Ernő is, ezen vállalkozással igazolták, hogy mennyire szíven hordják a kulturális törekvéseket.

A többi 4 zeneszámot a hód-sági „Otthon” dalárda férfikara fogja előadni. E dalárda mindössze egy év előtt alakult meg és máris tanujelét adja életrevalóságának és a magas zene iránt való érdeklődésének. Nagy várakozással tekintünk a hód-sági „Otthon” dalárda föllépte elé és máris örömmel üdvözöljük a vendégénekeseket, akik az előadás sikeréhez hozzájárulnak.

Hiszen már magának Kersch Mihály kitűnő zene-estetikusként előadása is oly kiváló dolog, hogy minden körülmények között a legnagyobb figyelmet érdemli meg. Kersch Mihály fáradhatlan harcosa a Gregorianus egyházi zenének és nekünk ez előadása révén, alkalmunk lesz a régi, gyönyörű, tisztán vocalis egyházi zene szépségeivel némileg megismerkedni.

És végre, van-e csábítóbb valami az

éneknél? Nincsen. Van-e hasznosabb valami, miut amikor oly dolgokat ismerhetünk meg, melyekről eddig csak homályos sejtelmünk volt? Nincsen. Az agilis egylet valóban pompásan egyesítette a szépet a haszonnal, — amikor gyönyörködtetve tanítani akar.

A hang poézisa talán sehol sem érvényestül szebben, mint éppen az egyházi énekekben. Szívünk, lelkünk egész valónk ott csapong a láthatatlan szférákban — megszall az ihlet, el fog az áhitat az egyszerű és éppen ezért magasztos énekek hallatára. A keresztény vallás, mely magában véve is költészet, szertartásai legfőbb részének az éneket ismeri el. Már a régi keresztények ott a nyirkos katakombákban az énekek közvetítésével beszéltek az Urhoz. Egyszerű, de szívből jövő dallamok voltak azok s mégis mesésen szépek — mert a valódi hit, az igazi áhitat szülte őket.

Idők multával e dalok bizonyos formákat nyertek és különösen I. Gergely pápa idejéből maradtak reánk az egyszólamu vagyis „uni sono” Gregorianus énekek. Ilyenek az ósrégi Agnus Dei . . . adventi mise ének és a Libera. Későbbi fejlődésben az énekek elérték a művészi fejlettség szépségeit és különösen a XVI. és XVIII. századból maradtak reánk kiválóan szép mesterművek. Így Ludovico da Vittoriától és később Giacomo Pertitől. A 18. századból — kiváló alkotás a Boldogasszony anyánk — kezdetű kiválóan magyar jellegű egyházi ének is. Mind e régi dalok bemutatásra kerülnek. A legújabb kori szerzemények közül pedig Kersch Ferenc és Koennen Frigyes műveiben lesz alkalmunk gyönyörködni. Többet nem árulunk el, de ismételtén felhívjuk közönségünk figyelmét az elmondottakra.

A műsor a következő:

I. Boldogasszony anyánk . . . régi magyar ének a XVIII. századból. Férfikar, éneklő a zombori kaszinó-egyleti dalárda. II. „Az egyházi zene, annak célja és különböző válfajai.” Előadja Kersch Mihály szabadkai hitoktató, az országos Cecilia-egyesület választmányi tagja. III. Szemelvények az egyházi zene köréből. a) Az egyház ósrégi éneke: 1. Agnus Dei . . . az adventi miséből. Éneklő a hód-sági „Otthon” dalárdája. 2. Libera. Éneklő

szé attól. Szép volt mindkettő. A leány bájos igéző. A férfi délceg és büszke. Ugy illettek egymáshoz mint a nap az ég azurjához. Boldogságuk határtalan volt. Egymás kedvét keresve sohasem fogytak ki az édesnél édesebb szavakból. Érzelmük, lelkük egy volt. Egymáséi voltak gondolataik. Oly önzetlenül és mélyen szerették egymást, hogy szerelmükben az öreg Ráday is örömet lelte.

Akkor is, midőn utójára látták egymást, vigak voltak mint rendesen, csak mikor elváltak, csókolt meg hosszasan a férfi menyasszonyát s tekintete mélyen beletévedt annak szemébe.

„Még egy csókot édes,” s ajkuk érzése összeforrta az édes hosszú csókban. A férfi szenvedélyesen ölelte magához Irmát; mintha sohasem akarna tőle elválni.

A leány nem ellenkezett, hagyta magát ölelni, csókolni, valami sötét sejtelen szállta meg lelkét, hogy talán ugyis utójára látják egymást.

Mégegyszer mélyedt tekintetük egymásba, kezet fogtak és elváltak . . . el örökre.

Harmadnap hallották meg a hirt, hogy

Szánthó Gyula meghalt. Párviadalban lőtték agyon s lelke menyasszonya nevével szállt fel a fellegek mögé. . . .

Irma nem sirt, mikor a halálhírt meghallotta, csak arca lett fehér mint a hó, szíverése megállott és úgy vágódott hanyatt a padlóra, hogy azt hitték, fel sem éled többé.

Ágyba fektetve élesztgették. Nemsokára azután kinyitotta szemét, révedezve nézett maga körül s halk hangon mondta — „Szeretnék ő hozzá menni.” Lelke pedig csak úgy vonaglott a fájdalomtól. Atyja eltávolított tőle mindenkit s az orvos tanácsára nyugodni hagyták.

Most jött be ismét őt megnézni, ha talán valami reményt nyerhetne állapotában, de semmi, semmi reményt sem talált.

Oh ha elvesztené e gyermekét! s e gondolatra majd esztét veszté.

Nem! Annak nem szabad, azt ő nem engedi megtörténni.

„Atyám”, szolt most a leány, halk elhaló hangon az előtte megtörtén álló férfinhoz: „Csókoljon meg utójára.”

Ráday István felrezzent e hangra, szeme

könybe lábadt, lehajolt leányához s megcsókolt annak hideg homlokát. . . .

„Isten vele” — nyögte a beteg és egy mély sóhaj tört fel kebléből s azok a mélységes barna szemek lezáródtak.

„Irma!” — kiáltott az atyja „Irma, ne hagyj itt édes Irmám!”

A leány mintha meghallotta volna fájdalmas kérését; kinyitotta szemét, egyet vonaglott s megszűnt élni.

A kacér napsugár pedig most csókolt utolsót a bájos arcra s eltűnt a függönyök mellett.

Egy fájdalmas kiáltás rezgett meg az ablakokat; az atyáé volt, ki karjai közé kapva a halottat, magához ölelte utójára s vissza fektette helyére.

Egy még fájdalmasabb jajdulás és leroskadott az ágy mellé . . . azután csendes lett minden.

Két lélek szállt fel egyszerre az Urhoz, hol a harmadikkal találkozva, ott boldogak legyenek.

a hódásghai „Otthon” dalárdája. b) Régi meseterék remekei: 1. Popule meus... Lud. da Vittoriától. (XVI. sz.) Énekli a hódásghai „Otthon” dalárdája. 2. Inter Vestibulum... Giacomo Pertitól. (XVII. sz.) Énekli a zombori dalárda. c) Legújabb kori szerzők művei: 1. Ave Maria... Koennen Frigyes-től. Énekli a hódásghai „Otthon” dalárdája. 2. Ecce Sacerdos... Kersch Fereuctól. Énekli a zombori dalárda. És befejezésül Boldogasszony anyánk... Énekli a zombori kaszinó dalárdája. Kezdeté d. u. 4 órakor.

A részvételre vonatkozólag megje-gyeztük, hogy az ülőhelyek nincsenek számozva. A pártoló tagok előnyben részesítvén, jegyeiket ma és holnap d. u. 2—3 óra között vehetik át az egyesület helyiségében. Azon túl ami jegy marad, az a jelentkezőknek lesz kiadva. Az előadásra azonban mindenki bebocsájtatik ingyen és jegy nélkül is. Az állóhelyekre és a karzatokra mindenki jegy nélkül bemenet

Városi közgyűlés.

— Kiküldött tudósítónktól. —

A városi bizottsági tagok élénk részvételével folyt le a f. hó 26-án d. u. 3 órakor megtartott rendes közgyűlés. Mindjárt a közgyűlés elején a polgármesteri jelentés felolvasása után a megjelentek szép ovációban részesítették az elnöklő főispánt.

A gyűlés lefolyásáról a következőket írja tudósítónk: Az elnöklő főispán a közgyűlést pontban 3 órakor megnyitván, üdvözlő a megjelent bizottsági tagokat. A jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Maximovits Miklós aljegyzőt bizza meg.

Hauke Imre polgármester felolvassa jelentését, melyben Latinovits Pál főispánná történt kinevezetésének évfordulója alkalmából igen meleg hangon az egész törvényhatósági bizottság osztatlan helyeslése mellett emlékeztet meg főispánunknak a közügy és Zombor város érdekében kifejtett fáradhatlan és sikeres tevékenységéről.

A polgármesteri jelentés felolvasása után szólásra emelkedett Buday Gerő és szintén a legteljesebb elismerés hangján szólott pártja nevében Latinovits Pál főispáni működéséről.

Latinovits Pál főispán meghatóttan mondott erre köszönetet a nem várt ovációkért és újlag biztosította a törvényhatósági bizottsági tagokat arról, hogy mindenkor és mindenben kötelességének fogja ismerni ezután is, a város és a polgárok javáért munkálkodni.

A polgármesteri jelentés kapcsán ismételtén felszólalt Buday Gerő és felvilágosítást kér arról, hogy a tisztviselők fizetése mért nem folyósított a jóváhagyás beérkezése után, miután a polgármester megnyugtató választ adott, a polgármesteri jelentés tudomásul vétetett.

A polgármesteri jelentést lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

A közgyűlés többi tárgyai.

Belügyminiszteri intézkedés a tisztviselők, segéd- és kezelő-ugy szolgaszemélyzet fizetésemelésének jóváhagyása tárgyában. — Az állandó választmány javaslatának felolvasása előtt a polgármester az egész tisztikar nevében köszönetet mond a törvényhatósági bizottság tagjainak s a kérdést kormányhatósági eldöntését szorgalmazó főispán s az országos képviselőnek s ígéretet tesz arra,

hogy a tisztikar fokozott buzgalomával iparkodik azt meghálálni.

Hauke Imre polgármester beszéde a következőképp hangzik:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Hálattal szívvel emelem szavamat.

Fogadja a tek. törvényhatósági bizottság a magam, a tisztviselők, kezelő- s segéd-személyzet, ugy a kiknek nevében felszólalok: azon tényükért, hogy előterjesztett könyörgésünket meghallgatták, ugy a gyakorolt nagylelkű ténykedésükért hálánkat, szívből eredő igaz, őszinte köszönetnyilvánításunkat.

De mi hálával s nagy köszönettel tartozunk még azoknak is, kik a hozott egyhangu határozatnak felsőbb jóváhagyását eszközölték ki: miért is mély tisztelettel fordulok Latinovits Pál főispán és dr. Drakulits Pál országos képviselő urhoz, hogy melegen mondják köszönetet azon kegyes fáradozásukért, melylyel a jóváhagyást kieszközölték sikerült.

E terem falai között, itt a közgyűlés színe előtt tisztelettel teszek tisztársaimmal ígéretet, hogy a tek. törvényhatósági bizottság ezen tanúsított jószágát azzal fogjuk kiérdemelni, hogy válllvetve oda fogunk igyekezni, egyedüli törekvésünk az lesz, hogy a város ügyeinek ellátásában mindenkor pontos s kifogástalan munkát adjunk.

Fogadják még egyszer köszönetünket és tartsanak meg bennünket továbbra is jóindulatukban!

Az állandó választmány javaslata felolvasatván, az egyhangulag oly módosítással fogadtatik el dr. Bugarszky Koszta indítványára, hogy a két mérnöknek a következő munkálatok vezetéséért eddigéle juttatott évi 600 és illetve 400 korona tiszteletdíj továbbra is megadassék mindaddig, míg azok a következő munkálatokat vezetnek és ellenőrzik.

Vallás- és közoktatásiügyi miniszteri intézkedés a felső kereskedelmi iskola igazgatójának és tanári karának az országos nyugdíjintézetbe leendő felvétele tárgyában. — A város a nyugdíjintézménybe belép és erre a megfelelő kötelező nyilatkozatot kiállíttatni rendeli.

Belügyminiszteri rendelet a csendháborítás tiltásáról alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. — Meghirdettetik.

Kereskedelemügyi miniszteri intézkedés villamos világításra beérkezett ajánlatok feletti szakvélemény tárgyában. — A tanács azon ténye, hogy a gázgenerátor hajtásra beérkezett ajánlatokat az ajánlattevőknek visszatöltötte, jóváhagyatik s a villanyvilágítási bizottság megbizatik, hogy a szerződés pontozatainak megállapítása végett Ganz és társa céggel a további tárgyalásokat — a város feltehető kötelezettsége nélkül — indítsa meg.

A város igazoló választmánya be-terjeszti az 1903. évre megállapított legtöbb adót fizetőknél (virilisták) névjegyzékét. — A névjegyzék elfogadtatik, megállapíttatik és sokszoríttatván, a bizottsági tagoknak kiadatik.

Szepes vármegye közönségének átirata a Szepes vármegye és Gácsország közötti vitás területnek a választott bíróság által Gácsországhoz történt csatolása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratuk pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Budapest székesfőváros közönségének átirata a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat elvetése tárgyában a képviselő-

bázhoz intézett feliratuk pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Győr szab. kir. város közönségének átirata a vidéki városoknak adó-, bélyeg- és illetékmentes részvény-kötvények kibocsájtása végett, az országgyűléshez intézett felirat pártolása iránt. — Hasonló feirrat intéztetik.

A zombori Schweidel József szobor-bizottságnak kérvénye a vértanui halált szenvedett nagynevű szülöttünk részére országos adományok gyűjtése iránt. — A törvényhatóság elfogadja a bizottság azon kérelmét, hogy adományok megszavazása iránt az ország többi törvényhatóságait megkeresse s azoknak gyűjtőivekkel küldjön.

Krump Vilmos felső kereskedelmi iskolai tanár kérvénye véglegesítése tárgyában. — Szeptember hó 1-től véglegesítettik.

A bérkocsi-iparról szóló szabályrendelet föld megvétele iránt. — Szavazásra kitűztetik.

A róm. kath. iskolák 1903. évi költségelirányzata. — Tudomásul vétetik.

Sztojakov Mladen kérvénye maradványmódosítása. — Dr. Nikolits György ellenindítványára a szabályrendelet felolvasatván, az dr. Bugarszky Koszta, Buday Gergely, Karakásevits Milivoj és Ehrlich Nándor többszöri felszólalása után némi módosításokkal elfogadtatik.

Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a házipénztárnál hátralékként vezetett 246 frt 01 kr vagyis 492 kor. 02 fillér a csárdákban italméresi díjnak leírása iránt. — Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a házipénztárnál hátralékként vezetett 88 frt 74 kr. vagyis 177 kor. 48 fillér korcsmáltatási díjnak leírása iránt. — Leiratnak.

Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata Ilkits Sebő és Veszlovsky Péter napidijainak folyósítása iránt. — 50—50 korona tiszteletdíj szavaztatik meg az adó-kivető bizottságban való közreműködésükért.

A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a Könyök-utca kiszélesítése tárgyában. — A tanács által előadott javaslat alapján a kérelemnek hely nem adatik.

A városi számvétség előterjesztése a költségvetés VIII. cím 3. rovatából 2000 koronának a III. cím 1. rovatába, továbbá 1000 koronának a III. cím 2. rovatába, 400 koronának a III. cím 6. rovatába és 450 koronának a VI. cím 7. rovatába való átutalása iránt. — Az átutalások engedélyeztetnek.

Deszpotovits Lankovits Milica bábai oklevelének meghirdetése iránt. — Meghirdettetik.

Tudományos szakoktatás.

* Elmondottuk már, hogy a zombori szabad lyceum — a kulturának ezen lelkes gárdája — tudományos előadásokat rendez, amelyen rendszeres oktatást nyernek bárom tudományok az ágazatában a gyorsirászatban, könyvelésben és számtanban. A szabad lyceum a kezébe vette az igazi közoktatás dolgát és az előadók — Rác Soma, Novákovits Izidor és Krump Vilmos — kik kincseket gyűjtöttek maguknak a tudományok kimeríthetlen bányáiból, hazafias és kulturális kötelességet teljesítenek, midőn tudásuk gazdagságát szórják hallgatóik közé.

Aki ebben a dekadens, előregedett és megunt világban a lelkét feltüdíteni akarja, annak ajánlom: menjen el ezekre az előadásokra, amelyeken senkitől se kérnek belépődíjat. Egy új világ tavaszának a szellője leng

azon teremben: a világosság hajnalának a pirkadása dereng a levegőben. A napi munkájukat végzett hallgatóság odaadó figyelemmel, hálával hallgatja az előadást.

Egy szó, egy hang ott el nem vész a közönyben, fogékony lelkek a szikkadt homok szomjúságával szívja be a tanítást és az egyórás előadás után az öntudatos boldogságnak legértékesebb örömeivel mennek haza gazdagodva a tudásban.

Ezért nagy és dicső cselekedet a tudományok terjesztése. A tudomány közös kincse és közös jóltevője mindenkinek: fel kell nyitni azokat a nehéz kapukat, melyek eddig a közönségtől elzárták. Lehet, hogy az emberiség nem lehet soha boldog a földön, de azt a boldogságot mindenkinek meg kell adni, amit a tudás szerez az embernek. Szébb és nemesebb lesz a világ, ha a tudomány minden nyelven megérti a másikat és nem lesz szabad prédája a sötétség ragadozóinak, akik csupán az általános tudatlanság homályában tudják megejteni zsákmányukat. Annak a világnak, mely már csirázik a lábunk alatt, a tudomány lesz a napja és ez vetélkedni fog a mi napunk fényességével.

Esküdtársi tárgyalások.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Negyedik nap.

A kedden f. hó 25-én megtartott esküdtársi tárgyalás alkalmával Studer György m. kir. erdővéd b.-monostorszei lakos állott vádlottként az esküdtek előtt. Az egybehívott esküdtársi tagok a következők voltak: Török Endre, Loschitz Lajos, Bertolinó Sándor, Jubász Mihály, Tautner Ottó, Kovacsits Jenő, Gyorgyovánszky György, Bondi Arnold, Knipl János, Binski József, Holländer Ignác, Buják Lajos. A törvényszék részéről dr. Gozdu Elek, dr. Kovacsits Cézár, Szedresy Ödön szavazó bírák voltak jelen. A közzéadó dr. Kerekes János kir. ügyész volt. A védői tisztelet dr. Gally János töltötte be. Orvosszakértőként dr. Hável és dr. Duchon törvényszéki orvosok voltak megidézve. Tolmács Rádics Dusan tanár és fegyverszakértő Dolencsics Antal puskaműves volt. Meg kell említenem, hogy a mai esküdtársi tárgyalás alkalmával egy igen célszerű újítás lépett életbe. Dr. Gozdu Elek törvényszéki elnöknek előzetes közlése folytán a sajtó képviselői részére külön a tárgyaló teremben egy asztal lett felállítva, úgy hogy ezentúl a hírlapírók kényelmesen jegyezhetik a tárgyalás érdekes mozzanatait.

A tárgyalás 9 óra után kezdődött. A felolvasott vádirat értelmében Studer György kincstári erdővéd szándékos emberölés bűntettének kísérletével vádoltatott azon okból, hogy f. évi február hó 24-én portyázás közben a Duna felől csónakon közeledő Pluzsarics István monostorszei lakosnak lábába lőtt.

A vádlott elővezetése elrendelhetvén, az elnök kérdéseire az esetet a következőképen mondja el: F. évi február hó 24-én este 6 óra után társával Kuthi János erdővéddel künn portyázott a monostorszei öreg Duna melletti cserjésekben, amidőn észrevette, hogy a vizen egy csónak közeledik az erdő felé. Miután az időben igen gyakoriak voltak a falopások, a szokatlan csónakázást gyanusnak találta. Társát kissé hátrább hagyva, kilépett a cserjés szélére és onnan figyelte a csónak mozgását. Amint a csónak közelebb jött és látta, hogy abban többen ülnek, rájuk kiáltott, hogy jöjjenek közelebb a parthoz. Azok

egy ideig rá sem hederítettek, de miután ő erélyesebben kiáltott feléjük, azok végre közelebb jöttek a parthoz. Midőn tőle mintegy 15 lépésre voltak, látta hogy monostorszei sokácok ülnek a csónakban, akik éktelen szitkozódással követelték, engedné őket tovább, miután ők nem tolvajok, hanem kubikmunkások. Ő meg akarván a csónakot vizsgálni, lekapta válláról fegyverét, ezzel akarva hatni rájuk, hogy csendben maradjanak, amíg a csónakot megnézi. A hirtelen lekapás alatt a fegyver véletlenül elszállt, mert a ravasz fel volt húzva. A golyó a csónak felső peremét érintve belefuródott a panaszos lábába. A lövés után a csónakosok elmenekültek és ő csak pár óra múlva érteztül arról, hogy valakit akarata ellenére is megsebesített. Tagadja, hogy szándékosan lőtt volna és miután nem is célzott, tisztán a véletlen folytán történt meg a sebesítés.

A fegyverszakértő megvizsgálva a fegyvert, nem tartja kizártnak a véletlen elszállást.

Ezután a panaszos Pluzsarics István hallgattatott ki, aki mindvégig megmaradt azon állítása mellett, hogy a vádlott szándékosan lőtt rá. Durva szavakkal illette azután is, midőn már meggyőződött arról, hogy a csónakban semmi gyanus sincsen. Határozottan állítja, hogy az erdővéd basára célzott.

Az elnök ezután elrendelte a panaszos lábának megvizsgálását. A vizsgálat alapján az orvosok véleménye az volt, hogy a sebkellő gyógykezelés mellett pár nap alatt behegedt volna, oly csekély mérvű.

Az orvosi vélemény után a tanúk kihallgatására került a sor. Nyolc tanút hallgatott ki a törvényszék, akiknek nagyrésze azt állította, hogy a vádlott nem célzott. A lármát valamennyien hallották, sőt a lövést is, de közelebről nem érdeklődtek az eset iránt. Csak a csónakban ülő panaszosnak testvérei vallottak a panaszossal egybehangzóan.

A bizonyítási eljárás befejezésével a következő kérdések terjesztettek az esküdtek elé:

1. főkérdés. Bűnös-e vádlott abban, hogy Pluzsarics István panaszosra szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal rálőtt. Szándékos cselekedetét megkezdte, de be nem fejezte.

2. Bűnös-e vádlott abban, hogy Pluzsarics István bal lábának egyik ujját szándékosan meglötte és 20 napnál tovább tartó sérülést okozott.

3. Bűnös-e vádlott abban, hogy Pluzsarics István lábának ujját gondatlanságból meglötte, úgy hogy 20 napnál hosszabb ideig tartó sérülést okozott.

A vád és védbeszéd után az esküdtek visszavonultak. Félőrai tanácskozás után Gyorgyovánszky György kihirdette az esküdtek véleményét, mely szerint azok az első és második kérdésre határozottan nemmel, a harmadik kérdésre 7 nél több igennel szavaztak. A törvényszék az esküdtek verdiktje után visszavonult ítélethozatalra. Fél hatkor az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint Studer Györgyöt az enyhítő körülmények figyelembe vételével gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt 1 havi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, míg ellenben a vádlott és a védő semmisségi panaszszal éltek. A panaszos költségeivel a polgári per útjára utasított.

Színház.

Mily üres, semmitmondó tákolmányokká zsugorodnak össze, majd nem kivétel nélkül, az újabb, népszínműveknek kereszttelt férőmunkák, ha akár a Falurossza vagy a Sárga csikó, akár pedig a hétfőn felújított „**Piros bugyelláris**” mértékével mérjük azokat! Amott többnyire ügyefogyott majmolás, csupa ismert motívum, nem ritkán száználmas vergődés és boszantó kapkodás, emitt pedig erőteljesebb duzzadó eredetiség, merő magyaros zamat, természetes egyszerűség és a hamisítatlan népelet elbájoló varázsa. Bizony sokat, nagyon sokat vétkeztek Totó Ede és Csepreghy Ferenc óta a népszínmű cégére alatt, s a sok tehetségtelen utánzó jóformán már bukásba sodorta ezt az egykor oly kedvelt műfajt.

Nagy örömmel néztünk tehát a Piros bugyelláris reprise elé s csak azt fájjaljuk, hogy a közönség nem tudja, vagy talán nem akarja az ilyen daraboknak színrehozatalát eléggé méltányolni, noha itt a nagyobbfokú pártolás és érdeklődés nemcsak kegyelet, hanem némi részben hazafias kötelesség is volna.

Az előadás általában jónak minősíthető, ámbar kivetni való most is akadna, különösen azok részére, akik minduntalan és mindentűt csak a rosszat és hibásat szeretik észrevenni és kiemelni. Ezt előrebocsátva, felemlítjük, hogy Csongory Mariska kissé tulfinomított Zsófia rendkívül érdekes és elismerést érdemlő alakítás volt, melynek értékét jelentékenyen növelte a mély érzéssel elénekelt és a tüzösen és elragadó jókedvvel, elcsicsereggett gyönyörű magyar nótáknak egész sorozata. A férjet, Török Mihályt, Ungvári játszotta buzgó igyekezettel, de talán nem elegendő erővel és határozottsággal, a fiatalkori szeretőnek, Csillag Pálnak szerepében pedig Csáky Ferenc mutatott be figyelemreméltó alakítást, leszámítva természetesen a Pálfi Miklós tragikus haláláról szóló közismert nótának hatástalan és feltűnően gyenge előadását. Másodrendű szerepben főleg Ágotai (Peták káplár) adta tanujelét kiváló, határozott jellege és iránya mellett sem egyoldalú színészi talentumának. Kivülre még Nagy (Kósza Gyurka) aratott tetszést tisztán csengő és bensőségteljes énekéért.

Bisson és Carré „**Mi történt az éjjel**” című vaudevillejének (magyarul: énekes bohózat) keddi előadása meglehetősen közepes volt, nem éppen nagy gyönyörűségére a félig telt háznak. Elégedetten talán csak Ágotai (Poulard) távozott a színházból, mert a II. felvonásbeli kuplet keretében, ahol a többi közt nagy tetszés mellett a hírhedt „tivolit” is kifigurázta, pompás alkalmat talált arra, hogy ékes, vagyis inkább dúcögős rigmusokban értesítse a n. é. közönséget pénteki jutalomjátékáról, s hogy a reklámnak e nem közönséges fajtájával maga mellett jó előre is hangulatot csináljon. Ezt a saját érdekében kiesztelt leleményességet aztán ügyesen és hathatósan támogatta mindvégig eleven, ötletes és fordulatos játékával, melylyel nem egyszer zajos derűtséget keltett. Latabárnó (Seraphine) kintinó és kacagtató alakítása révén a jeles Poulard méltó párjának bizonyult. Csongory Mariska mint Susanne a színlelt részegségi jelenetben egyszerűen remekelt s a legapróbb részletekben is meglepően hű utánzásával bárkit is megtévesztethetett volna, nemcsak férjét, dr. Paul Blanchont (Somlay), kitől máskor a sok rögtönzés

helyett inkább megbízható szereptudást és jóval több komolyságot várunk.

Szerdán kissé megcsappant érdeklődés mellett megismételték Varneynek „**A dragonyosok**” vagy „Tiszt urak a Zárdában” című, rendkívül szép zenéjű operettjét. A reprise teljesen az első előadás színvonalán állott, miáltal a behatott megbeszélés feleslegessé válik. Legfeljebb Csáky (de Brissac) és egy kardalos címére volna egy kis megjegyezni valóm. Az előbit figyelmeztetem, hogy folytonos köhüntéseivel (egy-egy hosszabb szerepében számuk 30—50 közt váltakozik), ugyancsak kemény próbára teszi az ember idegzetét s azonkívül a saját alakításának az értékét is csökkenti, az utóbbit pedig arra, hogy hatalmas, öblös hangját mérsékelni iparkodjék, mert az még sem járja, hogy az egész színhatást betöltő bőmbőlésével a kart egyszerűen lebarsogja.

Pénteken Ágotainak, a társulat közkedveltségnek örvendő komikusának a jutalomjátéka lesz, mely alkalommal „Mongodin ur, a papucsbős” c. kitérő francia bohózat kerül színre. Ez a kiváló, szorgalmas és nemes becsvágytól áthatott színész már annyi kellemes estét szerzett a színházlátogató közönségnek, hogy ez viszont bizonyára telt házzal fogja őt megjutalmazni.

Heti műsor. Vasárnap délután: A fősvény. Este: Ocskay brigadéros, Pápay föléptével. Hétfőn: Kadétkisasszony. Kedden: Fekete rigó. Szerdán: Cyrano de Bergerac. Pénteken: Nebántsvirág. Szombaton: Stern Izsák. Vasárnap este: Vereshaju. Pénteken, szombaton és vasárnap Tollagi Adolf, a Népszínház tagja lép fel. Ezen három előadás bérletszűnetben lesz rendes helyárakkal megtartva.

H i r e k.

Kinevezés. A budapesti IV. hadtest parancsnoksága a Zomborban állomásozó es. és kir. közös II/23. zászlóalj parancsnokává Sterz Adolf de Pontenogure őrnagyot nevezte ki. Az új parancsnok már át is vette a zászlóalj vezetését.

Plébános beiktatás Bácsban. Bácsai tudósítónk írja: Néhai Garay Károly plébános elhunytával megüresedett bácsai plébániára, a kegyur, Császka György kalocsai érsek által, Evetovics János, volt bajai káplán, utóbb bácsai adminisztrátor, nevezetett ki plébánossá.

Vasárnap volt az ünnepes beiktatás, de előzőleg már csütörtökön is lelkes ovációban volt része az új plébánosnak.

A beiktatást megelőző estén, az egész községet kivilágították. A községi tűzoltótestület harsogó zenével bejárta az utcákat, majd a plébánia elé vonult, a hol az egyet titkára üdvözölte az új lelkipásztort.

Az éljenzés s a szózat elhangzása után, az ünnepet szép szavakkal köszönte meg a tűzoltóság ragaszkodását.

Másnap mozsarazás jelezte a nagy napot, a mely egy a plébános, valamint a község lakosainak is ünnepe volt.

Tíz órakor az új plébános a templomba vonult, a hol ünnepélyes „Veni sankté” után kezdetét vette a beiktatási szertartás.

Kutsch esperes installátor háromnyelvű beszédben méltatta a nap jelentőségét, átadta az új plébánosnak a templom kulcsát s áldást kérve a jövőbeni munkálkodására őt beiktatottnak jelentette ki.

Most fellépett a szószékre az új plébános, háromnyelvű prédikációban dicsérte Istent s egyházat, felhívta hiveit, hogy a vallás alapelveit, a keresztényi szeretetett gyakorolják, legyenek hivei szép Magyarországnak.

Mély megilletődéssel hallgatta a temp-

lomot zsufolásig megtöltött hívők serege ezen szép beszédet. Az új plébános ezután fényes segédlettel ünnepi misét mondott.

Szent mise után a tisztelgőket fogadta a plébános. Délben a kaszinó termeiben 100 terítéktől lakoma volt, melyen sok szép felköszöntő hangzott el.

Táviratilag üdvözölték az új plébánost: Plósz igazságügyminiszter, Gromon államtitkár, báró Vojnits István főrendh. tag, Latinovits Pál, Schmausz Endre főispánok, Bogdánovits gör. kel. püspök, Latinovits Géza orsz. képviselő, Zundl kanonok, Polgár törvényeségi elnök, Fejér, Kovacsits, Vojnits apát-plébánosok, Gräff Nikáz főtanfelügyelő, Szency, Folker, Franke igazgatók, dr. Balogh, Bács Bodrog m. történelmi társulat, Baja város tanácsa, Bajai munkások, stb.

Schweidel József szobra. A Schweidel József szoborbizottság szerdán d. u. a Stebler-féle vendéglő külön termében ülést tartott. Az ülés elhatározta, hogy a kész gyűjtő leveket a napokban szétbocsájtja és e célból Vértesi Károly elnöklele alatt permanens bizottsággá alakult át és naponként d. u. 6 órakor tartja összejövetelét, a melyre a bizottság tagjait ezután is meghívja.

A szabad lyceum egyesület tudatja a nagyközönséggel, hogy mindazok, akik pártoló tagként az egyesületbe belépni óhajtanak, 2 korona évi tagsági díj mellett jegyeiket Kollár József és Schön Adolf könyvkereskedésében megválthatják.

Eljegyzés. Szalai Tivadar fővárosi mérnök, eljegyezte özv. dr. Spitzer Mórné urnó leányát, Rózsikát.

Az állami tanítók mozgalma. A magyarországi tanítók országos bizottságának igazgatótanácsa e hó 20 án tartott ülésében az állami tanítók megkeresésére elhatározta, hogy rendkívüli közgyűlésre hívja össze az országos bizottságot az állami tanítók fizetése tárgyában tervezetbe vett kormány javaslat után kifejtendő actió tárgyában. Az országos ülést november hó 30 ára ültette ki az igazgató tanács. Az ösztantitóság érdekében rendkívüli fontos lépésnek tekinthető ez az elhatározás, mert tudvalevő, hogy az állami tanítók helyzete már eddig is sokban előnyösebb s viszonya pedig az új gondnoksági utasítás folytán összehasonlíthatatlanul rendezettebb, mint akár a községi, akár a felekezeti tanítóknak a helyzete s ha mégis az együttes mozgalommal szűkségét látta be az igazgatótanács, ez kedvező jelnek tekinthető arra nézve, hogy Magyarország 28000 tanítósa végre valahára megtalálja azt a helyes utat, a melyet követniök kell, hogy anyagi érdekeik rendezésében tömörüljenek és tünjék el a jellegszert választva a magyar állam érdekét szolgáló nemzeti tanítósság között.

Hollandusok vármegyénkben. Az élelmes külföldiektől vállalkozási kedvet, okos gazdálkodást bátran tanulhatunk. Sokkal rosszabb földet tisztesen jobban tudnak értékesíteni, mint mi. De fel is hagyat az egyedüli üdvözítő gabonatermeléssel — mert ez, hiszen látják és tapasztalják a mi gazdáink is — alig hozza meg a ráfordított költséget. Egy ilyen élelmes hollandus vetette szemét a Ferencsatornára. Ugy értesít bácsföldvári levelezőnk, hogy a Ferencsatorna b.-földvári torkolata mentén akarnak telepet építeni, mint a konyhakertészet részére, a melynek termékeit a világ városok piacain értékesítenék. A minta kertészet céljaira 50 holdat vesznek igénybe egyenlőre és a kert öntözésére a csatorna vizét használják különféle gépek igénybevételével.

A rakoncátlan bika. Temerini levelezőnk írja: Községünkben szombaton árvereztek el a kiselejtezt tenyészbikákat. Egy budapesti kereskedő vasárnap kocsihoz kötve hajtatta az általa megvett bikát a vasút felé. Az, nem tudni mi okból megvadult, leszakította az egész saraglyát s így elszabadulva föl-le szaladgált. Kothai Mihály volt csordás meg akarta fékezni, azt azonban felöklelte és megtaposta úgy, hogy halálosan megsérült. A dolog nagyon végzetessé válhatott volna, mivel vásár volt s így sok nép járt az utcán.

Halálozás. Purman Alajos a zombori róm. kath. egyház pénztárosa és gondnoka folyó hó 25 én rövid szenvedés után, 69 éves korában elhunyt. A róm. kath. egyházközség az elhunytban egy régi, szorgalmas tisztviselőjét veszítette el. Általános részvét mellett a temetés folyó hó 26 án d. u. 4 órakor ment végbe.

A részeg postakocsis merénylete. Nagy riadalmat okozott hétfőn délután a bezdáni Locsi posta kocsisa. Részegen baktatott taligájával a város felé és vigan kurjongatva csapkodott ide-oda ostorával, lévén ő a posta, akinek mindenki kitérni köteles. Amint a honvédlaktanya sarkára ért, egy csoport katonatisztet látott maga előtt, akik teljes díszben az elhunyt Leitner kapitány temetésére készültek. Ugy látszik az aranyujtástól hirtelen megvadult a részeg postás, mert a kocsi ülésből revolvert rántott elő és azzal lövöldözni kezdett. Három lövést tett az utca felé, de a harmadik után már lerántották a csomagok éber őrét a honvédek és bevitték a honvédlaktanya őrszobájába. A gazdátlanul maradt postakocsishoz rögtön egy szuronyos őrt állítottak és értesítették a rendőrséget az esetről. Az nyomban meg is jelent és a lövöldözést beszállította a dutyiba. Szerencse, hogy nem a temetés idején történt a kínos epizód, mert könnyen kár eshetett volna emberéletben.

A Szegedi Napló tréfája. Hírlapírói körökben általános derűtlenséget keltett a kitérően szerkesztett „Szegedi Napló” legújabb tréfája. A „Szegedi Napló” az éjféli órákban jelenik már meg és rájött, hogy a többi szegedi lap, amely csak néhány órával később hagyja el a sajtót, az ő eredeti híreit használja föl és pedig gyakran változtatás nélkül. A lap szerkesztője tehát elhatározta, hogy megbosszulja magát a konkurrensen. Őt példányt külön nyomtatott a „Szegedi Napló”-ból és e külön példányokban szenzációs betűkkel közölte azt az eredeti táviratot, hogy a Kutlorsáv Notusav című új cseh újság szenzációs leleplezéseket közöl a Reichsrath tagjairól és a leleplezéseknek alighanem világraszóló botrány lesz a vége. Persze, a többi szegedi lap möhön közölte ezt a hírt és az is természetes, hogy híven odairták azt is, hogy „Bécsből táviratozzák lapunknak”. A „Szegedi Napló” pedig másnap megírva a tréfát, arra kérte olvasóit, hogy olvassák el megfordítva a Kutlorsáv Notusav-ot, akkor kiderül, hogy ez a pompás cseh hangzású név voltaképpen zamatos magyar nyelven írott egyszerű állító mondat: vasuton vásároltuk. . . Idáig tart a tréfa, aminek valószínűleg az lesz a következménye, hogy Szegeden ezután még jóideig mindent — visszafelé fognak elolvasni a zsurnaliszták.

Olcóbb lesz a gyógyszer. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki az ország törvényhatóságaihoz a gyógyszerárak módosítása tárgyában. A gyógyszerek és ezeknek a kiadásához szükséges edények árait egyéges árban szabta meg, melyeket a tényleges viszonyokhoz alkalmazott és elejét vette így a gyakori változásoknak, illetve az áremelkedésnek. Különösen az alsóbb néposztályokat érinti jótékonyan ennek a nagyfontosságú rendeletnek az életbeléptetése. A hivatalos lap vasárnapi számában részletesen közli a jövő évi január hó első napján a belügyminiszteri rendelettel életbeléptetett gyógyszerársványokat az egyes gyógyszerekről, mely rendeletet azzal a megjegyzéssel hoz az illetékesek tudomására, hogy az abban foglalt intézkedéseket szigorúan tartásuk és tartassák meg. Így tehát jövőre olcsóbb lesz a patika szer.

Egyházmegyei monográfia. Belohorszky Gábor bácsai főesperes előfizetést hirdet a bács szerémi ágostai hitvallású evangélikus egyházmegye monográfiájára, mely munka egyházmegyei határozat folytán a bács-egyházmegyei költségen adatott ki és a volt bács-szerémi egyházmegye történetét közli 1900-ig, a mikor az egyházmegye különvált. A mű 254 lapra terjed és az esperesi hivatalnál Ujvidéken kapható. Ára 3 korona.

Adományok. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeuma számára újabb beérkezett adományok a következők: Tessenyi O. II. g. o. t. Zombor. Milleniumi emlékérem, sárgaréz. — Trencsény K. társ. titkár, 1 drb 5 frtos 1806. ből. — Tripolszky Béla jegyző, társ. v. tag Bács. 1. 1 drb pecsétnyomó. 2. 1 drb 50 dolláros amerikai Kossuth-bankjegy. — Trischler Károly várm. árv. ülnök Zombor. 1 drb anjoukori vassarkantyú. — Valet János m. kir. posta táv. tiszt Zombor. 1 drb Kossuth-emlékérem, sárgaréz. — Weidinger Lajos keresk. Zombor. 1 drb antik ezüst gyűrű. — Brezsovszky Vazul jegyző Begecs. 1. 5 drb római bronz érem Begecsről. 2. 2 drb magyar ezüst érem Begecsről. 3. 2 drb osztrák ezüst érem Begecsről. 4. 11 drb római bronz érem. 5. 1 drb törött római ezüst érem. 6. 1 drb magyar ezüst érem. (Utóbbiak Bánostorról.) 7. 2 drb bélyeges római téglá. 8. 1 drb ivelt római téglá. 9. 2 drb kisebb római agyagedény. 10. 2 drb nagyobb római agyagedény. (7—10. Begecsi római castrum tájáról.) — Bikár György jegyző O-Palánka. 1. 10 drb régi kiselezett községi jkv. 2. Az ó-palánkai földvárban talált 3 drb római örlökő. 3. Az ó-palánkai földvárban talált régi szántóvas. 4. Az ó-palánkai földvár kataszt. térk. másolata. — Csuvárdits Antal II. g. o. t. Zombor. Milleniumi emlékérem bronzból. — Özv. Fernbach Bálintné urnő Zombor. 1 drb sárgaréz és 1 drb vas-koppantó. — Hiel Lipót jegyző Vajszka. 1. A tumulus temető térrajzának másolata. 2. A bogyáni zárda térrajzának másolata. — Holczmann Ignác áll. tanító Torzsa. 1 drb régebbi puskacső. — Kuszi Béla járásbíró O-Becse. (Trischler K. másodtitkár utján.) 1. 1 drb római ezüst érem. 2. 7 drb római bronz érem. 3. 1 drb osztrák ezüst ér. 4. 2 drb osztrák réz v. p. — Pap János II. g. o. t. Zombor. 1. 1 drb ném. bir. nikkal v. p. 5 fill. 2. 1 drb szerbiai nikkal v. p. 5 para. 3. Milleniumi egyleti jelvény s. rézből galv. ez. — Pollacsek Andor II. g. o. t. Zombor. Ferenc József kir. osztrák császárságának 50 éves fordulójára vert bronz emlékérem, vörös szalagon. (Katonák számára.) — Scheib Károly VIII. g. o. t. Zombor. 1. 6 drb római bronz érem. 2. 2 drb osztr. ezüst érem. 3. 2 drb orosz réz érem. 4. 6 drb újabb osztr. réz érem. 5. 1 drb egyh. érem sárgaréz. — A budapesti Vörösmarty szoborbizottság (Rákosi Jenő utján): Kiss György szobrász pályaterve Vörösmarty szobrára, gipszből. — Vétel utján szereztettek be: 1. A Kossuth L. születésének 100 éves fordulóján megjelent újságok. 2. Faragványokkal díszített furulya. 3. Fadarabkákból összeállított bogrács koszoru. — Az adományokért a társulat nevében köszönetet mond Roediger Lajos muzeumőr.

Vidéki városok vízvezeték- és csatornázása. A belügyminiszteriumban fontos javaslaton dolgoznak, mely kötelesség ki fogja mondani, hogy minden város, melynek legalább 10,000 lakosa van, tartozik magát vízvezetékkel és csatornázással ellátni. A kormány e javaslat keretében a tervnek végrehajtását is meg akarja oldani. A költségvetést már elkészítették a miniszteriumban s e szerint a munkálatok 120 millió koronát igényelnének. A végrehajtást a kormány a városok által egységesen felveendő kölcsön útján óhajtja. Ugy értesültünk, hogy egy minden tekintetben komoly és megbízható francia pénzcsoporthoz tett is már erre vonatkozó ajánlatot a kormánynak. A terv végrehajtása nemcsak az ország közegészségügyének tenne nagy szolgálatot, hanem a hazai ipart is jelentékeny munkához segítené. — Zombor városának is egyik rég óhajtott feladatát képezi a csatornázás.

Ezer koronás bankjegyek. Az osztrák magyar bank főtanácsa Bilinszky lovag kormányzó elnöklete alatt Budapesten tartott ülésén, tudomásul vette Pranger vezértitkár kimerítő üzleti jelentését és elhatározta, hogy az új 1000 koronás bankjegyek kibocsátását 1903. évi januárius hó 1-én kezdi meg, a mikor egyuttal megszüntetik az 1000 forintos bankjegyek kiadását.

Birtokfeldarabolás és árverés telen cím alatt egyes hírlapokban megjegyzések tárgyává téve azt, hogy a földmivéltügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyében 4365, Csanádmegyében 1638 holdat most telen parcellázta, holott a messze vidékről jövő árverelni szándékozók ilyenkor már nem szerezhetnek tájékozást a földnek minőségéről, az árverési hirdetésekben pedig a birtokok használhatósága s értéke felől részletes adatok nem közöltek. Illetékes helyről szerzett értesítéseink szerint a földmivéltügyi miniszter által most eszközölt birtokfeldarabolásokra vonatkozó ezen s ehhez hasonló megjegyzések a tényállás nem ismeréséből eredhetnek. A dolog úgy áll, hogy a földmivéltügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyében 4365 kat. holdat, Csanád vármegyében 1638 kat. holdat parcellázta ezer négyszögöles, egy és két holdas parcellákban s e parcellákat annak idején már természetben kijelölték. A parcellák ilyen megállapításában az volt a cél, hogy a környékbeli népes községek lakosságának módja legyen a földszerzésre, miért is a hirdetményekben is kimondatott, hogy rendszerint csak a környékbeli, névszerint megjelölt községek lakosai vehetnek részt az árveréseken. Az érdekeltek vidék lakossága természetesen ismeri ezeket az ingatlanokat régóta, a parcellák kijelölése után is volt módja megtekinteni, minden érdekelt községben közzétették az eladási feltételek, — így tehát ezekre nézve nem képez a vételre akadályt az, hogy az árverések most tartanak meg. Arra, hogy távoli vidékekről is jelentkezzenek árverelők, a földmivéltügyi miniszter nem is kívánt reflektálni, mert a parcellázásra a szóban levő helyeken éppen azért van szükség, hogy az ottani sürű népségeknek alkalmá legyen földet szerezni.

A hetes számról. A biblia szerint a világ megteremtése után hetednapra az Isten megpihent. Hét napja van a hétnek. Kaldeai és héber nyelven hitet tenni tulajdonképpen annyi, mint hetet mondani, mert minden fontosabb szerződéshez hét tanu volt szükséges. Hét betűvel írják Jehovát, hét szótagból áll a móhamedán imaforma: la ill Allah ill Allah. Hét csodája volt a világnak, hét bölcsé Görögországnak, hét bölcs mester az ókor hőskölteményében, a végzet rokkján heten fonnak a litván rege szerint és hét választófejedelmé volt a német birodalomnak. Az özönvíz az örökös eső hetedik napján kezdődött és hét hétig tartott. Noé hét pár galambot vett béréjébe s a kibocsátott galamb hetedik nap tért vissza. Hét város vitatta magának Homért. Hét király uralkodott Poroszországban, mert a hetedik, Vilmos király, császárrá lett. A hetéves háboruban II. Frigyes alatt hét nagy ütközet volt; hét napig tartottak 1866 ban az ütközetek Podoltól Königrätzig és hét hónapig tartott a német-francia háboru, amelyben a hetedik ezred tüntette ki magát legelőször. Hét nemes ércet és főbbint ismer a világ. Hét nyílása van a fejnek, ugymint szem, fül és orrlyuk; hét koponyacsont, hét oldalborda, hét hátgerinc és hét nyakcsigolya van. Hétféle oszlopot ismer az építész. Hét vezére volt az ősmagyaroknak. Hét a szentségek száma s hét fájdalma volt a Máriának. Jerikó ostrománál hét pap hét tárogatóval járta hat napig körül a falakat s hetednap omlottak le a harsonaszóra. Mindezeket felül a legutóbbi időkben egy német matematikus be akarta bizonyítani, hogy hétszer hét: 77. Ebbe a kísérletbe azonban beleőrült.

Országos borértékesítő szövetkezet. Az országos Borértékesítő Szövetkezet minden valószínűség szerint már e hó folyamán megalakul. A szövetkezet kezdeményezője maga a földmivéltügyi kormány. A szövetkezet hivatva lesz szervezni a magyar bor értékesítését s megalakulása, dacára annak, hogy a földmivéltügyi miniszterium minden előkészítetlet megtett, azért maradt késő őszre, mert az alakuláshoz szükséges 600,000 korona értékű részjegyek jegyzése hosszabb időt igényelt. A szövetkezetet a földmivéltügyi kormány jelentékenyen támogatja.

Nagy karácsonyi occassió! E cím alatt hirdeti Tuna Gusztáv és társa a párisi árúház tulajdonosai a karácsonyi alkalmi vásárt. Olcsó áron, szép és értékes dolgot árul. Lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

HIRDETÉSEK.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy boldogult atyám

üveg- és porcellánkereskedését

átvettem s a mai kor igényeinek megfelelően újra berendeztem.

Raktáron tartok mindenféle **üveg és porcellán tárgyakat, függő és asztali lámpát, tükröt, kékpet,** s a vendéglősök részére szükséges berendezést.

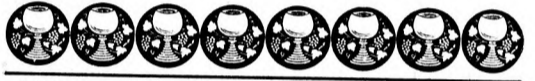
Továbbá elvállalok mindenféle **képeretelést és üveges munkát.**

A raktáron levő **butorneműket** a legjutányosabb áron adom el.

Tisztelettel

Scherer M.

2-1

5721. sz. kig. 1902.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bodrog Monostorszeg községben üresedésben lévő s 720 korona évi javadalmazással egybekötött községi irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi december hó 10-ig** nyújtsák be.

Apatin, 1902. november hó 20-án.

Matkovits Béla,
főszolgabíró.

2-2

1094. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1902. évi V. 1061. számú végzése következtében Merteg testvérek budapesti cég javára Dvoracek Jakab kernyajai lakos ellen 800 kor., 294 kor. 40 fil. és járuléki erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 714 koronára becsült butorok, bolti áruk és egy nagy magolóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 1902. sz. végzése folytán 131 kor. 03 fil. hátralékos tökekövetelés, ennek 1902. évi október hó 31. napjától, 271 kor. 03 fil. után pedig 1902. évi július hó 17-től 1902. évi október hó 31-ig járó 6% kamatai és eddig összesen 5 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig kernyaján adós lakásán leendő eszközölésére 1902. évi december hó 6-ik napjának délelőtti 10 óráig határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1902. november hó 22-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

2571 sz.

kig. 1902.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Alulírott községi előjárók lemondás folytán üresedésbe jött és 600 korona fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra ezenel pályázatot hirdettünk.

Felhívtnak tehát mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1903 évi január hó 15-ig** annál is inkább küldjék be, mivel a később érkezők figyelmen kívül hagyatnak. Megkiváncsoltatik a magyar nyelvnek beszéd, írás és olvasásában, ezen kívül bármely szláv nyelv tudása.

A fizetés utólagos havi részletekben történik. A pályázatot a rendőr, a felszerelést a község adja.

Bács Keresztur, 1902. november 19-én.

Arnold Károly, jegyző. 3-2
Nagy János, bíró.

3515. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetemény.

Járásomhoz tartozó Zsabya községben üresedésbe jött 720 korona évi fizetéssel egybekötött irnokai állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1902. évi december hó 10-éig** nyujtsák be.

Zsabyán, 1902. november 15-én.

Nikolits Izidor, főszolgabíró.

3-3

Hirdetemény.

1903. évi január hó 1-étől állandó alkalmazást nyerhet 600 korona fizetés és élelmezésből álló (reggeli, ebéd és vacsora) évi javadalmazás mellett egy megfelelő képesítéssel bíró községi irnok-végrehajtó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadó-hivatal. 3-1

Akácfaából készült

**szőlőkarók, kerékküllök, ke-
rités- és komlóoszlopok, gömbfa
bognárok számára kaphatók**

Wolf és Trostler

fakereskedőknél **Ujvidék Duna-utca
7. sz.** vagy örményutcai fatelepükön.

1443. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetemény.

Lalityon üresedésben lévő egy gyalogrendőri állásra **folyó évi december hó 10-ig** pályázni lehet. Évi fizetés 480 korona.

Lalityon, 1902. november hó 20-án.

3-2

Az elüljáróság.

PÁRISI

**GYÉMÁNT
és
GYÖNGYUTÁNZAT**

VALÓDI ARANY és EZÜSTFOGLALATBAN, felülmulja az eddig létező utánzatokat csodálatos fényük és maradandó tűzük által.

A PÁRISI „BRILLIÁNS KIRÁLYNŐ” cég világhírű párisi

GYÉMÁNTUTÁNZATAI

mosható és csak valódi arany és ezüst foglalatban készülnek és így épen olyanok, mint a valódi drága gyémántok.

Püggök, gyűrűk, gyöngygyakék, hajtú a legfinomabb kivitelben és így nem tévesztendők össze az ugynevezett amerikai avagy más utánzatokkal.

Párisi gyémántutáznat raktára:

a BRILLIÁNS KIRÁLYNŐHÖZ

BÉCS, KÄRTNERSTRASSE 51.

a császári és királyi udvari opera átellenében.

Piöközlet: I. Adlergasse 3. a Habsburg-kávéházal szemben.

6-4

UI KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

**Vegy- és illatszer-üzlet
a Vörös kereszthez**

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a takarékpénztárral szemben.

Értesítés.

Van szerencsém a n. érdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban egy a mai kor igényeinek megfelelő

vegy- és illatszer-üzletet

folyó évi november havában létesíték.

A legolcsóbb árak mellett többek között a következő cikkek vannak a legnagyobb választékban raktáron:

Francia, angol és belföldi illatszerek, pipere és kozmetikus készítmények, illatszerek sulyszerint kimérve, szappanok, areporok, arekrémek, hajvizek, kéz és körömápolási cikkek, száj és fogápolási szerek, hajfestő szerek, arefestékek, borotválási cikkek stb.

Különleges tolett cikkek, fog-, haj-, bajusz- és körömketék, fésűk a legfinomabb kivitelben, utazási tolett cikkek és eszközök, szivacsok frotirozó és masszirozó cikkek, loffák stb.

Az összes háztartási és gazdasági cikkek, vegyszerek, fertőtlenítő szerek.

Kötszerek, sebészeti és betegápolási eszközök.

Gummi különlegességek, francia óvszerek. Fényképészeti gépek és az összes kellékek. Valódi eredeti angol rum, francia cognac, hollandi likör, francia és spanyol gyógyborok, különleges finom cukorkák, hollandi Cacao „Gazdaasszonyok figyelmébe“.

Kugler-féle 3-4 frtos csokoládé törmeléke kilónként 1 frt 20.

Fehér Bourbon-Vanillia.

Orosz és kínai tea különlegességek eredeti csomagokban és suly szerint kimérve.

Padló festékek és parket fényezők, cipőkenőcsök, különleges fogpiszkálók, fürdő és szoba thermo- és barometerek, bor-, sör-, szesz-, tej- és fagyalt-mérők stb.

Midőn a legjobb, olcsó és lelkiismeretes kiszolgálásról előre is biztosítom, kérem becses látogatásával üzletemet szerencséseltetni és jegyzek kiváló tisztelettel

Dr. Ungár József özv.

vegy- és illatszer-üzlet a „Vörös kereszthez“

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a takarékpénztárral szemben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

5 frton felüli megrendelések bérmentve.

*2

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO.

! Hallatlan olcsó ajánlat!

péntek, f. hó 28-ától kezdve

az összes raktáron levő uri és női

CIKKEKBEN.

VERSENY NÉLKÜL!

Szőnyegek és függönyök gyári raktára.

Angol női kelmék, legjobb minőség, 125 cm. széles

méterje 45 kr.

ezelőtt 1 frt.

Homespon és Zobelin, női kelme, 130 cm. széles

méterje 75 kr.

ezelőtt 1 frt 80 kr.

Divat barchet és bársony, flanelek, teljesen szintartó, legjobb minőség

méterje 19 kr.

Gyapjuszövet maradványok

Mosókelme maradványok és

Barchet maradványok

eddig nem létezett olcsó árakon!

VERSENY NÉLKÜL!
Uri és női esernyők és antokák legnagyobb választékban.

Uri divat: Ing, gallér, nyakkendő, keztyűk a legfinomabb izlés és a legolcsóbb árak.

Királyvászon egyedüli gyári raktára.

TUNA GUSZTÁV és TÁRSA

*-1

Párisi áruháza ZOMBOR, korzón.

Egy jó házból való fiu vaskereskedésemben

tanoncúl

azonnal felvétetik.

Schweiszgut István,

2-1

vaskereskedő

Hódsághon.

Vértesi Károly illusztrált útirajzai.

Keleti ég alatt.

EGYIPTOMBAN.

25 iv, 62 kép.

Keleti ég alatt.

PALESZTINÁBAN.

33 iv, 40 kép.

KONSTANTINÁPOLY.

21 iv, 65 kép.

Ára egyenként, egész vászonkötésben, stilizált címlappal 6 korona. Mind a három munka szerzőnél — Zomborban — egyszerre megrendelve, 15 korona.

*-2

Pályázat.

Kernyaja községben előléptetés folytán megürült római katolikus tanítói állásra pályázat hirdettetik. Pályázhatnak férfiak és nők. Javadalmazása: a) 800 korona készpénzben; b) a törvényes ötdéves korpótlék. Feltételek: a magyar és német nyelvben teljes jártasság, továbbá tartozik az iskolaszék által meghatározandó osztályban tanítani. Ezen állás csak ideiglenes, míg az apácák elfoglalják az oktatást. A kellőleg felszerelt kérvények a kernyajai római katolikus iskolaszékre címezve nagyságos és főtisztelendő Mészner István apát-esperes-plébános urhoz december hó 26-áig Bezdánba küldendők; az állás január hó 1-én elfoglalandó.

Schauer Ferenc, Pevny Domonkos,
r. k. iszkészi elnök. r. k. iszkészi jegyző.

3-1

4228. sz.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Dautova községben megtesedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi december hó 20-ig annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezendő kérvények tekintetbe nem vétetnek.

A jegyzői állás javadalmazása 1329 kor. 44 fl. készpénz, szabad lakás, 2/4 telek föld, az ez után járó legelőilletmény és mint eddig is a községi jegyzői javadalmazáshoz tartozott házikert hiányában az ugynevezett két darab sztrútl és egy darab „Ada” mintegy 1400 □-ól különálló földrésztlet, melyek után ugy az egyenes, valamint egyenérvi és községi pótdadó a község által fizettetik.

Baján, 1902. november hó 18-án.

Vojnich Maté,
főszolgabíró.

3-2

Párisi világiállítás 1900. „Grand Prix.”

Védjegy törvényileg védve.

Világhírű orosz karaván thea.

K И C POPOFF TESTVÉREK

cs. és kir. udvari szállítók
MOSZKVA.

Iroda:

BÉCS, VII/2. Breitengasse 9.

Kimérve minden hasonló finomabb üzletekben eredeti csomagokban kapható.

10-3